

ELS DRETS DE LES DONES I EUROPA

Article de Carme Valls i Teresa Sandoval

(Butlletí de Ciutadans pel Canvi, febrer 2005)

La Constitució Europea que estem a punt d'aprovar reconeix per primera vegada la igualtat de drets per a dones i homes entre els seus valors i els seus objectius. El Sí a la Constitució suposa consolidar els drets per a la igualtat d'oportunitats a 225 milions de dones d'Europa. En realitat és l'aposta quantitativa per a la igualtat més gran de tot el món, un reconeixement als drets inherents de tot ciutadà aplicables a tots els països de la Unió i a aquells que s'hi vulguin incorporar, i un clar referent de la cultura i valors per als quals aposta Europa per assolir l'aliança de civilitzacions, perquè un dia arribin també a aquelles dones que encara els tenen privats.

Cal destacar que la carta dels Drets Fonamentals de la Unió ja assenyala que l'aposta per el nous drets de ciutadania per la Dignitat, per les Llibertats, per la solidaritat i per la igualtat, contempla per primera vegada en la història per la seva extensió i profunditat la majoria d'edat d'una Europa de ciutadans i ciutadanes lliures que no tan sols han tingut mercat comú i moneda única, sinó que són capaces i capaços de donar-se a si mateixos una legislació que faci fer un pas endavant a 450 milions de persones alhora, fent front a tendències regressives o encara arcaiques que fan que en molts llocs del món la ciutadania encara estigui ancorada en l'època feudal i sense esperances de canvi, tot i ser al segle XXI.

L'article I-2 de la Constitució quan defineix els Valors de la Unió ja diu textualment que la "Unió es fonamenta en els valors de respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, Estat de Dret i respecte als drets humans, incloent els drets de les persones que pertanyen a minories. Aquets valors són comuns a tots els Estats membres en una societat carateritzada per el pluralisme, la no discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes".

Aquesta declaració de valors tan clara i que afecta aspectes tan profunds de la vida ciutadana es constitueix així en la columna vertebral d'aquesta Constitució

en la que compartim ciutadania, units en la diversitat. Enllaçant amb els objectius en què tant l'article I-3.1, com l'I-3.2 proclama que la Unió sigui un espai de llibertat, seguretat i justícia, que combati l'exclusió social i la discriminació fomentant la justícia i la protecció socials, la igualtat entre dones i homes, la solidaritat entre generacions i la protecció dels drets dels nens.

El fet que s'especifiqui clarament tant en els valors de la Unió com en els objectius que es volen assolir la igualtat entre dones i homes com a valor comú entre tots els seus estat membres suposa que el Dret a la Igualtat quedarà com una valor fonamental de la democràcia Europea (si s'aprova la Constitució), dret que serà judicialable. Ho han valorat els que volen votar que no?

Hi ha articles que es refereixen específicament a drets fonamentals moltes vegades vulnerats i que afecten a les dones i que no eren contemplats en moltes de les Constitucions dels seus estats membres ni per la Constitució espanyola com el dret a no ser acomiadades per raó de maternitat.

En l'article II-83 es reconeix explícitament el dret a la Igualtat entre dones i homes i permet adoptar mesures per compensar els desavantatges del sexe menys representat. En l'article II 93 i per donar suport a la conciliació entre la vida familiar i comunitària es reconeix el dret de tota persona a ser protegida front a qualsevol acomiadament per causa relacionada amb la maternitat.

En l'article III-116 s'especifica l'eliminació de les desigualtats en totes les polítiques de la Unió i en el funcionament de la Unió i en promoure la Igualtat. En els articles III 210 i III- 214 es proposa la Igualtat d'Oportunitats en el mercat laboral i en el tracte en el treball, així com la igualtat de retribució salarial sense discriminació per raó de sexe.

La llei marc europea es proposa lluitar contra el tràfic d'éssers humans i la seva explotació sexual en l'article III-267 i III-271, que estableix que la Unió garantirà els drets dels seus ciutadans a no ser explotats, en especial de dones i nens.

En la declaració relativa al article III-116, es declara que la Unió tractarà en les seves polítiques de combatre la violència contra les dones en totes les seves

formes. Els Estats membres han d'adoptar totes les mesures necessàries per prevenir i castigar aquesta violència i donar recolzament i protecció a les víctimes.

Però hi ha molts altres aspectes de la Constitució que suposen també un avenç clarament positiu per homes i per dones. La pròpia divisa del Unió, "UNIDA EN LA DIVERSITAT", ja és un valor indirecte per entendre que el valor de la igualtat no ha difuminar el poder viure amb plenitud les diferències, tant de sexe, com de llengua, com d'opció sexual. L'article I-47.4 també ofereix moltes possibilitats a l'exercici de la llibertat de proposta de Lleis que puguin concretar aspectes que ara poden semblar a alguns massa oberts, regulant per primera vegada una democràcia participativa per la ciutadania molt més oberta que la que hi havia fins ara.

Però on les dones hi podem sortir guanyant molt és precisament en els àmbits de competència compartida contemplats en l'Article I-14, ja que tot el que fa referència a les polítiques socials, la cohesió econòmica i social, el medi ambient i la protecció dels consumidors, afecta directament a les dones i a la seva salut. Totes les mancances en serveis socials recauen les esqueses de les dones, però totes les contaminacions del medi ambient afectaran també primer al sexe femení, ja que la majoria de substàncies químiques que afecten la salut humana es dipositen llarg temps en les cèl·lules grasses, i el sexe femení per el seu predomini biològic en aquestes cèl·lules, és un bioacumulador químic. Tota protecció de la salut medi ambiental repercutirà a llarg termini en la salut de les dones i els homes i de les futures generacions.

Són moltes les raons per el SÍ i molt urgents. Un no a la Constitució suposaria un greu retrocés i ens atrevim a dir que, especialment, per a les dones de Europa.

2/2/2005